

TESSA AFSHAR

PERLEN
I SANDET

LOHSE

FORORD

Denne bogs titel og brugen af perler i fortællingen skal tilskrives min kunstneriske frihed. Mens egypterne i denne periode brugte perlemor i deres smykker, er der ingen arkæologiske vidnesbyrd om brug af perler før flere århundreder senere. Men *Perlemor i sandet* ville nok ikke fungere helt så godt som titel.

Ifølge Bibelen var Rahab en skøge. Bibelsk hebraisk har to gloser til at beskrive prostitution. Den første, *kedeshah*, betegner tempel-prostitution, mens den anden, *zonah*, refererer til almindelig prostitution. Når Rahabs profession omtales, er det altid med ordet *zonah*.

Mange af de steder både i Det Gamle og Det Nye Testamente, hvor der refereres til Rahab, omtales hun som skøgen (*zonah*) Rahab; et vidnesbyrd om, at Israels folk aldrig helt glemte hendes baggrund. Selv om hun de fleste gange omtales i meget positive vendinger, viser tilnavnet os, at Rahab måske har fået en lidt blandet modtagelse i sit nye folk. Man bød hende velkommen og beundrede hende, men lod hende måske ikke alene med ens døtre.

Hvor det har været muligt, har jeg baseret min fortælling på de bibelske beretninger og arkæologiske fund. Scenen i kapitel 17, hvor Rahabs oplevelser i Jeriko sammenlignes med Israels oplevelser i Egypten ved den første påske, er inspireret af et kapitel i Tivka Frymer-Kenskys bog *Reading the Women of the Bible* (New York: Schocken Books, 2002, s. 297-300). I bund og grund er min bog en fiktiv fortælling om en historisk person af stor betydning for både jøder og kristne. De hebraiske skrifter fortæller os, at Rahab efter Jerikos ødelæggelse bosatte sig permanent i Israel, men der gives ingen detaljer om hendes liv derefter (Jos 6,25). De kristne får dog et lille indblik i Rahabs skæbne gennem en

tredjedel af et vers i Matthæusevangeliet om Jesu slægt. Den korte formulering vidner om Rahabs fantastiske skæbne: *Salmon blev med Rahab far til Boaz* (Matt 1,5). Rahab blev altså gift med israelitten Salmon, og de avlede en søn.

Bibelen giver os et vist indblik i Salmons baggrund gennem flere slægtstavler (1 Krøn 2,11; Ruth 4,20-21). Han er tydeligvis født ind i en højt respekteret familie af Judas stamme; Hans far Nakshon var høvding for Judas stamme (4 Mos 2,3-4), og hans fars søster var gift med Aron (2 Mos 6,23). Salmons egne oplevelser og bedrifter får vi intet at vide om. Men verset i Matthæus må under alle omstændigheder for-
bavse. Hvordan kunne en mand, som tilhører, hvad man kunne kalde det jødiske aristokrati, og som er betydningsfuld nok til at blive nævnt i Skrifterne, finde på at gifte sig med en kana'anæisk kvinde, som havde ernæret sig ved prostitution? Det spørgsmål fylder en del i min fortælling, men på dette punkt er der selvsagt tale om ren spekulation. Det eneste, vi ved med sikkerhed, er, at Salmon giftede sig med Rahab og fik en søn med hende, og at selveste Jesus således har en kana'anæisk skøge blandt sine forfædre. Hvordan ægteskabet kom i stand, og hvilke vanskeligheder det eventuelt mødte, melder Bibelen intet om.

Den bedste metode til at lære Bibelen at kende er naturligvis ikke at læse en roman, men at studere de bibelske skrifter. Min fortælling kan på ingen måde erstatte den forvandlende kraft, som læseren vil opleve i Den Hellige Skrift. Den bibelske beretning om Rahab kan man studere i Josvas Bog 1-10, Ruths Bog og Matthæusevangeliet 1,1-17.

KAPITEL I

Solen var endnu ikke stået op, da Rahab brat blev vækket af et utålmodigt rusk. "Vågn op, din dovne tøs. Din far og dine brødre er næsten klar til at tage af sted." Hendes mor understregede sine ord med et overflødigt dask.

Rahab stønnede og opgav at sove mere. Klatøjet og øm i kroppen tvang hun sig selv til at rejse sig fra sit natteleje. De sidste to måneder havde hun måttet gøre en mands arbejde; vågne før daggry og udføre tungt markarbejde på sparsomme rationer af vand og mad. Der var ingen fremtid i det – det kunne hun se, selv om hun kun var en pige og kun femten år gammel. Deres marker frembragte ikke andet end støv. Ligesom resten af Kana'an led Jeriko under en grusom tørke.

Selv om hun vidste, at det intet nyttede, anstrengte hun sig hver dag over evne med arbejdet, for så længe de gjorde, hvad de kunne, sluttes håbet ikke helt i hendes far. Og hun ville ikke kunne bære det, hvis først han mistede modet.

"Skynd dig nu, barn," vrissede hendes mor.

Rahab, som allerede havde rullet sin stråmadras sammen og næsten var færdig med at klæde sig på, fortsatte sine forberedelser i stilhed og i samme jævne tempo. Hun kunne ikke have gjort det hurtigere, om så kongens soldater var kommet og havde forlangt det.

Hendes far kom ind i færd med uden nydelse at tygge sig igennem en humpel gammelt, tørt brød. Hans ansigt så blegt og hærget ud og glinsede af sved. Rahab knyttede sit sjal med en hurtig bevægelse og fandt en lille, hård bygkage, som måtte gøre det ud for både morgenmad og frokost. Så gav hun sin far et fast kram og sagde: "Godmorgen, abba."

Han frigjorde sig lempeligt og sagde: "Lad mig lige få vejret, Rahab." Så vendte han sig mod hendes mor og sagde: "Jeg har taget en beslutning. Hvis jeg ikke ser nogen tegn på spiring i dag heller, så må vi opgive markerne."

Rahab udstødte et lille gisp, og hendes mor brød ud i klage. "Imri, nej! Hvad skal der så blive af os?"

Hendes far trak opgivende på skulderen og gik udenfor. Han kunne ikke længere blive ved med at narre sig selv. Han havde erkendt sit nederlag. Rahab fulgte efter ham ud som i en tåge. Denne dag ville ikke blive bedre end de sidste mange dage, tværtimod. Hun krympede sig ved tanken om sin fars resignation.

Hendes brødre Joa og Karem stod udenfor og ventede. Karem gumlede på en rosinkage; en luksus, deres mor havde forbeholdt sin ældste søn. Zoarah, som Karem havde været gift med et år, stod tæt ved ham og talte så dæmpet, at Rahab ikke kunne skelne ordene. Trods deres elendighed kunne Rahab ikke lade være med at smile over, at de stod og holdt hinanden i hånden. De var blevet gift af kærlighed, hvilket langt fra var nogen selvfølge i Kana'an. Selv om hun ikke forsømte nogen lejlighed til at drille sin bror med det, varmede deres ægteskab hendes hjerte. Nogle gange havde hun ligget vågen i mørket, efter de andre for længst var faldet i søvn, og drømt om selv at få en ægtemand, der viste hende lige så stor omsorg, som Karem viste Zoarah. På det seneste havde hendes bekymringer dog ikke levnet plads til romantiske dagdrømme i hendes sind.

Joa, den yngste bror på fjorten, stod så langt fra dem, som han kunne komme på deres lille gårdsplads, og stirrede tomt frem for sig. De sidste tre dage havde Rahab ikke hørt ham sige tre ord. Det var, som om tørken havde forplantet sig til hans gane og tunge. Hans ranglede krop var sunket sammen, og hun bemærkede de sorte rande under hans øjne. Han havde sandsynligvis ingen morgenmad fået. Hun tog brødet, som hun havde stukket ind under sit bælte, brækkede det i to stykker og gik hen og gav Joa den ene halvdel. Det, der var for lidt til hende, måtte være nok for dem begge i dag.

"Spis det her, unge mand," sagde hun og rakte det frem imod ham.

Joa ignorerede hende. Hun sukkede. "Er du ikke helst fri for, at jeg går og plager dig hele vejen ud til marken?"

Han så lidt irriteret på hende og snappede så brødet fra hendes hånd. Hun blev stående for at sikre sig, at han nu også spiste det, og fulgte så efter deres far.

De gik rask til på vej mod byporten. Rahab bemærkede, at selv Karem, som ellers sjældent lod sig mærke med noget, virkede mismodig. Til sidst brød han stilheden og sagde: "Far, jeg gik til Ebrum på markedet, som du sagde, men han nægtede at sælge mig olie eller byg til det beløb, du havde givet mig. Enten har han fordoblet sine priser, siden du sidst var hos ham, eller også tog du fejl af prisen."

"Så send Rahab. Hun forhandlede prisen med ham sidste gang."

"Rahab, ja selvfølgelig," snøvede Karem med et humoristisk glimt i øjet. "Bare et glimt af hendes smukke ansigt, og Ebrum glemmer alt om priser og profit."

"Det passer ikke!" protesterede Rahab irriteret. "Det har intet med mit udseende at gøre, at du ved det. Jeg er bare bedre til at købslå, end du er."

"Kalder du det at købslå? Mon ikke det har mere at gøre med at blinke med øjnene og slå med håret?"

"Jeg skal slå dig med min kost, hvis du ikke varer din tunge."

"Stille," sagde hendes far. "I giver mig hovedpine."

"Undskyld, abba," sagde Rahab med det samme ydmygt. Hun måtte ikke gøre det værre for far. Hun måtte lære at tøjle sit temperament. Han bar så tung en byrde, og hun ønskede inderligt at gøre det lettere for ham, ikke sværere.

Hun fandt ingen ord at trøste ham med, men rakte instinktivt ud og greb hans hånd. Et øjeblik var det, som om han slet ikke bemærkede det. Så registrerede han hendes berøring og vendte sig og så tomt på hende. Hun smilede til ham, men han trak bare sin hånd til sig og så væk igen.

"Du er blevet for stor til at holde mig i hånden," sagde han tønlost.

Hun rødmede og gemte hånden i folderne på sin kjortel. Hun faldt lidt bagud og fulgte mændene på afstand.

Ude på marken gik de nøje hele arealet igennem og spejdede efter tegn på spirende afgrøder, men de fandt ikke andet end nogle få biller med hårde skjolde. På et tidspunkt satte Rahab sig på jorden overvældet af mismod og lod mændene gå de sidste stykker jord igennem. Da de kom tilbage, mumlede hendes far for sig selv: "Hvad kan man gøre? *Hvad kan vi gøre?*"

Rahab så ned. "Lad os gå hjem, abba."

Hjemme ved huset trak hun det lasede forhæng, der tjente som dør, til side og slæbte sig ind over tærsklen. Men hendes mor vinkede hende ud igen. "Lad mig være alene med din far."

Rahab nikkede lydigt og gik udenfor, hvor hun lod sig synke ned med ryggen op ad den lerklinede mur i den tiltagende skygge. Hun ønskede så brændende, at hun kunne hjælpe sin familie, men selv Joa og Karem havde forgæves søgt arbejde i byen. Jeriko var propfuld af desperate bønder, der søgte en indtjeningskilde, men byen bød dem ikke velkommen. Hvordan skulle hun, en pige, kunne være til nytte for nogen? Lyden af hendes eget navn trængte ud gennem det lille vindue og fik hende til at spidse ører.

"Vi skulle have giftet hende bort til Yam sidste år i stedet for at håbe på et bedre tilbud," sagde hendes mor.

"Dengang kunne vi jo ikke vide, at tørken ville komme og ruinere os. Den brudepris, han kunne tilbyde, kunne vi også højst have levet af i to måneder."

"To måneder er bedre end ingenting. Du må tale med ham igen."

"Han vil ikke have hende mere, kvinde. Jeg har allerede spurgt. Han og hans familie sulter ligesom os."

Rahab holdt vejret. Hun ville høre alt, hvad der var at høre. Under normale omstændigheder ville hun ikke have drømt om at lytte ved dørene, men noget i hendes fars stemme fik hende til at overvinde sine betænkeligheder. Hun pressede sig op ad muren og lyttede opmærksomt.

"Hvis vi gør, som du foreslår, er der ingen vej tilbage."

"Hvad andet kan vi gøre? Sig mig det." Hendes fars udbrud blev efterfulgt af en ildevarslenende stilhed. Da han talte igen, lød han mere afdæmpet, og der var en særlig træthed i hans stemme. "Vi har intet valg. Hun er vores eneste mulighed for at overleve."

Rahab fik en klump i maven. Hvad var det, hendes far havde planlagt for hende? De begyndte at tale så lavmælt, at hun ikke kunne skelne ordene. Frustreret gik hun hen i den anden ende af gårdspladsen. I et faldefærdigt indelukke stod to magre geder og gnaskede barken af nogle visne grene. I den tid, hvor Rahab og mændene havde arbejdet i marken, havde ingen muget ud hos gederne. En stram lugt fyldte hendes næsebor – som en passende kommentar til hendes ængstelige tanker. Hendes forældre havde talt, som om hun var det eneste middel til familiens frelse. Men det var ikke ægteskab, de havde i tanken. Hvordan kunne en femtenårig pige ellers skaffe penge til huse? Rahab udstødte et lille gisp og holdt hånden op for munden. *Nej, det ville abba ikke bede mig om. Så ville han hellere dø.* Det kunne hun ikke tro, og dog voksede smerten i hendes mave for hvert sekund.

*

“Din mor og jeg har diskuteret din fremtid, Rahab,” begyndte hendes far næste morgen, da Rahab var stået op. “Du kan hjælpe hele din familie, selv om det selvfølgelig bliver hårdt for dig. Det gør mig ondt, men...” Han gik i stå, som om han ikke vidste, hvordan han skulle fortsætte.

Han behøvede ikke sige mere. En rædsel vældede op i hende, og hun følte det, som om hun skulle kvæles. Den frygtelige formodning, hun aftenen før havde afvist som et fantasifuldt mareridt, var blevet virkelighed. Hendes egen far havde tænkt sig at sælge hende til prostitution. Han var parat til at ofre hendes fremtid, hendes lykke, *hendes liv*.

“Mange kvinder har gennem tiden måttet gøre det – også kvinder, der var endnu yngre end du,” sagde han.

Rahab så på ham med en blanding af vantro og gru. Hun ville skri-ge. Hun ville klamre sig til ham og tigge om nåde. *Find på noget andet, abba. Det må du ikke forlange af mig. Jeg troede, jeg var din lille pige. Jeg troede, du elskede mig!* Men hun vidste, at det intet ville nytte. Hendes far havde truffet sin beslutning, og hendes tårer og bønner ville ikke røkke ham i den. Hun lod alle indvendinger og alt håb fare og tænkte blot ved sig selv: *Fra i dag er du ikke længere min abba.* Lige fra hun havde lært at tale, havde hun forbundet ordet “abba” med det menneske, som be-

tød mere for hende end noget andet menneske i verden. Nu var hendes barnlige tillid og kærlighed til denne mand knust. Sorgen ved den erkendelse fyldte næsten mere end fortvivlelsen over nu at måtte kaste sin dyd i grams hver eneste dag.

Som om han læste hendes tanker, gøede han: "Jeg har jo ingen anden mulighed!" Rahab vendte sig væk, så hun ikke behøvede at se på ham. Den mand, hun havde sat over alle andre, stolet på og inderligt elsket, havde ofret hende for resten af familiens skyld.

Det var ikke usædvanligt i Kana'an. Mange andre fædre havde solgt deres døtre til prostitution for at kunne overleve. Men det trøstede ikke Rahab, at hendes fars handle måde var normalt accepteret. Der var intet normalt ved det liv som skøge, der nu blev forventet af hende.

Hendes far trak vejret i korte, hurtige stød. "Det er en ære at være ved templet. Der vil du blive godt behandlet."

Rahab gispede, som om han havde stukket hende en lussing. "Nej, jeg vil ikke i templet!"

"Du gør, som jeg siger!" råbte hendes far. Så rystede han på hovedet og fortsatte mere dæmpet: "Vi har brug for pengene, barn. Ellers sulter vi alle sammen snart ihjel. Også du."

Rahab kvalte et skrig og tvang sig selv til at svare roligt. "Jeg nægter ikke at adlyde sig, far. Men jeg vil ikke være ved templet. Hvis jeg må gøre dette, så lad os i det mindste ikke blande guderne ind i det."

"Vær nu fornuftig, Rahab. Ved templet vil du have beskyttelse. Respekt."

"Hvordan kan du kalde det beskyttelse? Og jeg vil ikke have den form for respekt, der knytter sig til templet." Hun så fast på ham, og han sænkede sit blik. Han forstod godt hendes mening. Rahabs storesøster, Izzie, havde givet sin førstefødte til guden Molok. Rahab havde elsket sin nevø. Fra det øjeblik, Izzie vidste, at hun var gravid, havde Rahab følt et særligt bånd til barnet. Drengen havde ligget i hendes arme i sit svøb få minutter efter fødslen, og hun havde set hans lille mund åbne og lukke sig, som om han sendte hende de dejligste kys. I det øjeblik havde hun følt en fuldkommen kærlighed til den lille. Men hendes søster ønskede økonomisk sikkerhed. Hun var træt af at leve i fattigdom,

og hun og hendes mand, Gerazim, havde valgt at ofre deres søn til Molok for at sikre sig gudens velsignelse.

De havde vendt det døve øre til Rahabs fortvivlede bønner om at skåne drengen. De stod fast på deres beslutning. "Vi kan få en søn mere," sagde de til hende. "Han vil være lige så dejlig, og Molok vil sørge for ham, så han ikke skal vokse op i fattigdom og nød."

Rahab gik med dem til templet, den dag barnet skulle ofres. Hun håbede til det sidste at få dem til at ombestemme sig. Men de lod sig ikke bevæge af hendes bønner og tårer.

Hendes nevø var ikke det eneste barn, der blev ofret den dag. Der var mindst et dusin andre. Tempelgården var fuld af mennesker, der ville overvære offerhandlingen. Nogle råbte opmuntringer til præsterne, som stod parat foran store bål, dækket fra top til tå i hvide kåber, mens de fremmumlede bønner til guden. Rahab væmmedes inderligt ved det hele. Hvad godt kunne der være ved en gud, som kun ville skænke mennesker sin velsignelse, hvis de lod deres dyrebare børn kaste i ilden? Hun holdt sin søsters dejlige lille dreng i sine arme og hviskede kærlige ord til ham, så længe hun kunne. Han duftede som mælk og honningkager. Rahab knugede ham ind til sig en sidste gang og kyssede ham farvel. Den lille skreg, da grove hænder rev ham ud af hendes favn, og hun ville aldrig glemme hans rædselsskrig, da præsterne overgav ham til de buldrende flammer.

Rahab var tumlet baglæns ind i Gerazim og havde fundet Izzie grædende ved hans fødder.

Den dag lovede Rahab sig selv, at hun aldrig ville tilbede en gud som Molok. Hun begyndte at hade guderne. Nu vidste hun, hvad der gemte sig bag de glitrende gudebilleder. Disse guder var alle menneskers fjender.

Og nu lå Izzies og Gerazims marker lige så øde hen som Imris. Hvor var Moloks velsignelse? Den ville hun aldrig søge. Hun var led ved guderne og templet.

"Rahab," sagde hendes far indtrængende og bed i sine allerede hærgede fingerne. "Tænk på, hvilket liv du vil få uden for templet. Du er ung. Du forstår det ikke."

Det var ikke, fordi hun ikke følte frygt. Hun vidste, at en prostituerets liv uden for templet var hårdt, farligt og skamfuldt. Men hun frygtede det liv mindre, end hun frygtede at tjene Kana'ans guder.

“Lad mig i det mindste få min vilje i dette, far. Det ville knuse mig at leve i templet.” Døtre forventedes at adlyde deres fædre uden at kny. Hendes indvendinger og anmodninger kunne udlægges som ulydighed. Hendes far kunne tvinge hende til at gå med til et tempel og sælge hende, uden at hun kunne forhindre det. Hun prøvede at bilde sig selv ind, at så lavt ville hendes far aldrig synke, men så kom hun i tanke om, at hun aftenen før havde tænkt, at han aldrig ville bede hende om at prostituere sig. Hun havde mistet sit faste holdepunkt i livet og kunne ikke længere være sikker på noget som helst.

Karem, som var kommet ind midt i samtalen, udbrød: “Far, det kan du ikke gøre mod hende. Det vil ødelægge hende!”

Imri afviste ham med en utålmodig håndbevægelse. “Du ved måske, hvad vi ellers skal gøre for at overleve i den kommende vinter? Du har måske fundet arbejde? Eller kender du en rig onkel, jeg ikke kender, som er død, og som vi skal arve?”

“Nej, men jeg har endnu ikke prøvet alt. Måske er der andre jobmuligheder.” Et lille håb tændtes i Rahab ved hendes brors ord, men det blev med det samme kvalt af hendes fars svar.

“Før du indser, at du ingen muligheder har, vil din smukke hustru og dit ufødte barn være døde af sult. Rahab er vores eneste sikre middel til at overleve. Vores eneste middel,” gentog han med overbevisning.

Karem sænkede hovedet og sagde ikke mere.

Rahab sank ned på gulvet og kunne ikke længere holde tårerne tilbage. Imri gik hen i den modsatte ende af stuen, satte sig op ad væggen og stirrede tomt frem for sig. Der var ikke mere at tale om. Tavsheden rejste sig som en mur imellem dem – en mur, der var lige så hård og uigennemtrængelig som bymuren.

Rahab tænkte på, hvordan skammen fra i dag måtte følge dem begge: Imri, fordi han havde svigtet hende som far – som *beskytter* – og hun, fordi hun skulle miste sin renhed for altid. Hans forræderi havde sat sig som en dump smerte i hendes indre. En dybere og mørkere ensomhed,

end hun nogensinde før havde følt, lagde sig over hendes hjerte som et gravsegl.

*

Imri kunne trods alt ikke få sig selv til at nægte Rahab det eneste, der kunne mildne hendes skæbne lidt. Men hendes beslutning om ikke at lade sig tilknytte templet var et problem for ham. Hvordan skulle han finde kunder til Rahab? Ved templet gav det sig selv, men på den anden måde vidste hverken han eller hun, hvordan man gjorde.

“Der bor en kvinde tæt ved, som tidligere oplærte tempelskøgerne,” sagde Rahabs mor. “Nu skaffer hun kunder til piger, der vil starte for sig selv.”

“Jeg ved, hvem du mener,” hviskede Imri. “Men hun er vist lidt af en slavepisker.”

“Jeg kender hende også,” sagde Rahab. Hun havde set kvinden slå en af sine ansatte, indtil blodet begyndte at flyde fra pigens ører. “Er der ikke en anden mulighed?”

“Det er lige meget, hvad vi foreslår, så kan du ikke lide det,” sagde hendes mor bebrejdende. “Er du klar over, hvor ondt det her gør på *mig*? Ved du, hvordan det føles for en mor at skulle bære sit barns smerte?”

“Nej, det ved jeg vist ikke,” svarede Rahab stift og betvang sin lyst til at sige, at den smerte ikke kunne være halvt så stor som hendes egen. Det ville bare give hendes mor endnu et anfald af skyldfølelse og fortrydelse, og Rahab havde ikke lyst til at skulle trøste hende midt i sin egen livskatastrofe.

“Jamen, hvorfor skal jeg give halvdelen af, hvad jeg tjener, til en kvinde, som giver mig bank? Hvis formålet med det her er at tjene penge nok, til at vi kan overleve, har vi ikke råd til at tage en partner, som måske endda vil prøve at snyde os.”

“Men Rahab, vi ved ikke, hvordan man ... hvordan man gør det her,” sagde hendes far og dunkede en knyttet næve ned i det vakkelvorne bord.

Rahab forsøgte at ignorere en tiltagende kvalme og foreslog hæst: “Tag mig med til guldsmeden Zedek. Han ved sikkert, hvad der skal

gøres.” Hendes far havde indimellem gået ærinder for Zedek. Han var en rig mand, guldsmed for selveste kongen, og havde gode forbindelser i byens aristokratiske kredse. Gennem det sidste halve år havde Zedek, hver gang han så Rahab på gaden, stirret på hende med utilsløret begær. Han ville ikke tage hende som hustru, det vidste hun. Så ville han for længst have spurgt far. Men hun var sikker på, han ville betale godt for at få sin vilje med hende. Og han skulle komme til at betale særdeles godt. Hvis hun skulle udsætte sig selv for denne nedværdigelse, ville hun have mere ud af det end brød til familien i det kommende år. Hun ville gøre sig fri af sin far. Hun kunne ikke lade være med stadig at elske ham, og hun følte stadig stor omsorg for sin familie, men hun ville aldrig igen gøre sig afhængig af sin fars støtte og beskyttelse.

“Hvad har Zedek med det her at gøre?” spurgte hendes mor uforstående.

Imri svarede hende ikke. Han sænkede hovedet, tørrede sig over panden med hånden og sukkede. “Godt. Det gør vi.”

Rahab sneg sig ud i haven, hvor ingen kunne se hende græde.

*

“Hvor meget vil det koste at brødføde familien et år?” spurgte Rahab sin far på vej mod Zedeks forretning. Hendes ben rystede under hende, men hun nægtede at lade sig kue af sin frygt.

“Hvorfor spørger du?”

“Bed Zedek om det. Plus halskæde, øreringe og armringe i guld til mig.”

“Du er køn, Rahab, men så køn er du ikke. Ingen mand ved sine fulde fem vil betale så meget for én nat, selv ikke med dig.”

Var hun tiltrækkende nok til at få Zedek til at åbne sin tunge pung helt op? Hun var klar over, at mænd havde vendt hovedet efter hende de sidste år, efter hendes krop havde fået former, og hendes viltre hår havde lejet sig i bløde, rødbrune krøller om hendes fine ansigt. Ville Zedek have hende? “Ikke bare én nat,” sagde hun roligt. “Tre måneder. Han kan få mig, mens jeg stadig er ung og frisk ... før nogen anden...” Hendes stemme døde hen. Hun kunne ikke bære tanken om at skulle udstå

denne nedværdigelse nat efter nat med den ene nye mand efter den anden. En fast elsker kunne hun måske bedre udholde, selv om hun ikke selv havde valgt ham.

“Jeg kan godt spørge. Men regn ikke med noget.”

“Det er en god handel for ham. Han skal nok slå til. Men det er tre måneder og ikke en dag mere.” Hendes far så på hende, næsten som om han ikke kendte hende. Det gjorde han måske heller ikke. Måske kendte hun ikke engang sig selv til bunds.

Zedek var en velnæret mand med et stort overbid. Han klædte sig fornemt og smykkede sig med guld lige fra ringene i hans skæg til de små bjælder på hans vævede sko. Da han så Rahab og hendes far komme ind i forretningen, gik han lige hen til dem og skubbede sin eksponent til side. “Glæder mig at se dig, Imri,” sagde han og skævede til Rahab.

I hans mørke iriser kunne hun se sit eget ansigt afspejlet – smal næse, fyldige læber og nøddebrune øjne, som var fugtige af tårer. Hun havde vasket sit hår, før de gik hjemmefra, og det stak frem under sløret: Et uregerligt væld af kastanjebrune krøller, der indrammede hendes ansigt og flød ned over hendes ryg. Hun tænkte på formålet med deres besøg og blussede af skam og desperation, men gengældte roligt Zedeks blik.

Hendes far rømmede sig. “Må vi tale med dig, herre? I enrum?”

Zedek forsøgte at købslå, men Imri holdt fast ved sine betingelser. Zedek stirrede på Rahab, strøg sit skæg og gav et sidste tilbud. Da Imri rystede på hovedet, vendte guldsmeden sig og gik væk. Rahab tog sin fars hånd og rejste sig. Han sendte hende et forpint blik, men hun trak i ham, så han til sidst rejste sig. Da Zedek så dem rejse sig for at gå, kom han tilbage og accepterede modvilligt Imris pris. Rahab bemærkede, at det overraskede hendes far. Selv anstrengte hun sig for at lægge ansigtet i udtryksløse folder og skjule sin egen overraskelse. Ligesom sin far kunne hun næsten ikke tro, at Zedek var parat til at betale så meget for hende.

I tre måneder var Zedek så hendes herre. Han kunne godt lide, at hun var helt uerfaren. Han kunne også godt lide, at hun den første uge græd bagefter. Så trøstede han hende. Han var ikke ond ved hende; han

hverken slog eller misbrugte hende. Og Rahab lod ham aldrig se den foragt, hun nærede for ham og for sig selv.

Da de tre måneder var gået, gav Zedek Rahab en pose med guld. Han lagde et par ankelringe oven i betalingen, og da hun talte mønterne, viste det sig, at der var flere end aftalt. Hun gik ud fra, det var en fejl. "De har givet mig for meget, herre," sagde hun.

"Vil lille Rahab ikke have mine penge?"

"Jeg vil ikke snyde mine kunder."

"Kunder?" Han rullede med øjnene. "Foreløbig har du kun haft én. Og du snyder mig ikke, min pige. Det er, hvad jeg ønsker at give dig."

Rahab bukkede til tak og holdt posen ind til sit bryst. Hun var lige ved at håbe, at Zedek ville bede hende om at blive lidt længere. Det var jo rigtigt, at hun aldrig havde kendt nogen anden mand end ham. Hun brød sig ikke om hans elskov, men hun ville foretrække at være én mands kvinde frem for at blive mange mænds legetøj. Men Zedek syntes ikke interesseret i at fortsætte deres arrangement. Han havde tydeligvis fået nok af hende.

Hun gik så hjem og gav sin far posen med guld. "Fra Zedek," sagde hun. "Betaling for de tre måneder."

Hendes far så ned i posen og gispede. "Så meget! Jeg havde aldrig troet, han ville give så meget!"

"Men der kommer ikke mere. Han er træt af mig og vil ikke have mig mere." Rahab kæmpede mod gråden.

"Hvad havde du forventet?" Imri tilkastede hende et hurtigt blik, men koncentrerede sig så igen om posen med guld. "Det er mærkeligt, at han har beholdt dig så længe, Rahab. Han er en verdensmand. Han er vant til det bedste."

Hun var altså ikke det bedste i hans øjne. Hun lod sig dumpe ned på en pude. Hendes fars ord understregede en sandhed, hun ikke havde villet se i øjnene: Når først en mand rigtig havde lært hende at kende, måtte han blive træt af hende. Hun var på en eller anden måde utiltalende eller utilstrækkelig i det lange løb. Hendes far vidste det. Zedek vidste det. Nu vidste hun det også. Pludselig følte hun sig kold. Hun trak benene op, lagde ansigtet mod knæene og begyndte at rokke frem og tilbage. Hendes far gik ind ved siden af for at vise guldet til hendes mor

og hendes brødre. Hvis ikke Zedek nu og da havde forsynet familien med hvede og olie, var de sultet ihjel. Nu ville guldet holde dem i live resten af det år og give dem råd til såsæd til næste år.

Gennem det tynde forhæng, der adskilte de to rum, hørte hun sine forældre tale dæmpet sammen. "Hvad skal der blive af hende nu, Imri?" spurgte hendes mor med en lidt klagende stemme. "Kan du ikke overtale Zedek til at beholde hende?"

"Hvordan skulle jeg gøre det? Han er træt af hende. Sådan er det bare."

"Hvad skal vi så gøre med hende? Ingen vil gifte sig med hende nu."

"Svaret på det spørgsmål har du kendt lige fra begyndelsen, kvinde. Nu må hun klare sig selv, så godt hun kan. Hun har stadig sit gode udseende. Der vil være andre mænd, der begærer hende. For en tid i hvert fald."

Rahab knugede endnu fastere om sine ben og stønnede svagt. Uvilkårligt greb hun med begge hænder om noget af silken i sin fine kjole og krammede det, som et skræmt barn kan kramme et tæppe. Når hun tænkte på fremtiden, blev hun grebet af frygt – frygt for alle de Zedek'er, der ville komme og gå i hendes liv. I hendes seng.

Hun sørgede over alle de drømme, der aldrig ville gå i opfyldelse; det gode liv, hun for altid havde givet afkald på. Udmattet af gråd og bekymringer lukkede hun til sidst øjnene og lagde sig på det kølige gulv. Midt i hendes håbløshed kom en tanke til hende. Hun havde stadig et valg. Selv om hun ville blive nødt til at sælge sin krop, kunne hun selv vælge, hvem hun ville sælge den til. Hun kunne indlede og afslutte enhver forbindelse, som hun selv ville. Nu havde hun smagt afvisning fra Zedek, og den bitre oplevelse kunne hun vel i det mindste fremover skåne sig selv for. Hun ville være sit eget hjertes regent. Hun ville ikke lukke nogen helt ind, og hun ville kaste dem ud igen, før de ligesom Zedek opdagede, at hun ikke var værd at elske.

*

I de måneder, hvor Rahab havde været beskyttet mod alle andre end Zedek, havde hun mødt nogle af hans indflydelsesrige venner. Flere af

dem havde ladet forstå, at når Zedek var færdig med hende, tog de gerne over.

Rahab udvalgte omhyggeligt sine kunder og havde kun én ad gangen. Hun indlod sig kun med rige og gavmilde mænd, og hendes usædvanlige kræsenhed gjorde hende eftertragtet i de højere kredse. Alle stræbte efter hendes gunst; hun blev en pris, man kæmpede om.

“Rahab, du er den smukkeste kvinde i hele Jeriko,” fik hun mere end en gang at vide. “Selv kongen har ikke en kvinde i sit hus, der kan sammenlignes med dig,” hviskede de i hendes øre.

Nogle dage kunne deres ord gøre hende glad, men det var en tom glæde, der ikke varede ved. I sit hjerte var hun overbevist om, at alle de mænd, der priste hende i høje toner, ville blive trætte af hende efter en tid og kaste hende fra sig som et afgnavet ben.

Nogle gange når hun havde været sammen med en mand, og han var gået, krummede hun sig sammen på madrassen og kunne ikke holde op med at ryste. Nogle gange kyssede hun en kunde farvel og smilede til afsked, som om han var hendes prins, men kom så til at kaste op, når hun havde lukket døren efter ham. Hun hadede sin levevej, men holdt fast ved den, fordi hun ikke kunne se noget alternativ. Hvilket andet liv kunne hun vel få, nu hvor hun havde kastet sin dyd i grams? Hun var lænket til denne skæbne.

Da hun blev sytten år gammel, havde hun sparet sølv nok op til at købe et lille gæstgiveri på bymuren. Det var nemmere at flytte hjemmefra, end hun havde troet. To år, hvor hun var borte om natten og færdedes i skam i sit hjem om dagen, havde allerede distanceret hende fra hendes familie. Hendes hjerte var flyttet hjemmefra for længe siden, og det var nemt for kroppen at følge efter. Hun elskede for så vidt stadig sin familie, og i den lille kro kom hun ofte til at længes efter dem, men når hun så var sammen med dem, følte hun sig endnu mere ensom, end når hun var alene. Hun brugte mere og mere af sin tid og energi på den lille kro.

De fleste gæstgiverier i Jeriko var drevet af skøger, så ordene gæstgiveri og bordel var nærmest blevet synonyme. Rahab skelnede imidlertid mellem sine to professioner. Langtfra alle, som besøgte hendes kro, fik også adgang til hendes seng. Hun gjorde sit bedste for at give sin kro ry

for elegance og bekvemmelighed. Hun udsmykkede den med vævede tapeter og dyre tæpper og undgik den tarvelige udsmykning, man så i så mange andre gæstgiverier. Placeringen hjalp. Det regnedes for eksklusivt at bo på bymuren, og selv om boligerne og forretningerne naturligvis måtte være ganske små, var de blandt de mest eftertragtede ejendomme i Jeriko. Da Rahab fyldte seksogtyve var hendes kro lige så populær som hun selv, omend den nogle gange også var lige så tom, som hun selv følte sig. Det var det eksklusive ved stedet, der trak kunderne til.